

A sokorópátkai liberálisok Szegeden is meg akarják alakítani klubjukat

Budapestben most alakul meg az egységes liberális párt valamennyi polgári ellenzéki párt részvételével, Szegeden pedig — hivatkozva próbálnak gyűjteni a kormányt támogató liberális klub megalakítására.

„Kállay Tibor kivette a lábát a pesti liberálisokból” — ezzel a címmel számol be a keresztény intranzigenciának lapja a volt pénzügyminiszter különös pártalakítási törekvéséről. Kormányt támogató liberálisok? Ez a kormány — ne vitassuk most el tőle a jóhiszeműséget — a konzervatív világnézet szélső jobboldalán áll; ne mondjuk azt se, hogy reakciós, bár kétségtelen, hogy Baldwin konzervativizmusa a Bethlen Istváné mellett — forradalmi elszántság. Ennek a kormánynak minden ténykedése a reakció kísértetét a konzervativizmus tisztos, bár avított ruhájába öltözteti; vallhatja-e magát liberálisnak az, aki egy reakciós-konzervatív kormányzat támogatására vállalkozik? A mai kormányzati rendszer széles frontját állította csatasorba a liberálisok ellen. Kormányzati intézkedések és mulasztások pörölycsapásai hullottak állandóan és hullanak egyre a régi magyar liberális intézményeire. S most arra törekszenek, — mégsem lehetnek nagyon messze a választások — hogy

a liberálisokat a liberálisok elleni küzdelemre megszervezzék, hogy a liberális polgárság segítségével semmisítsék meg a gyönyörű tradíciójú magyar liberálismust.

Az eset teljesen az, mintha zsidókat szerveznének meg — pogromra, mintha pálinkagyárosok kezdenének antialkoholista propagandát, vagy mészárosok lennének apostolai a bicsérdyzmusnak. Aki liberálisnak vallja magát s a magyar liberális legnagyobb ellenfelét: a mai kormányzati rendszert támogatja, az vagy nem tudja azt, hogy mi a liberális, vagy — csak a felekezeti viszonyai miatt volt eddig liberális.

Ugy halljuk: Tisza István nevével házalnak az új alapítók. Halott ellen követ el rágalmazást, aki kortesutján erre az érényeiben és foglalkozásaiban egyként nagy magyar szellemre hivatkozik. Áthidalhatatlan messzeségek választják el Tisza István politikájától a mai kormányzati szellemet. Tisza István nem ajánlott amnesztiára gyilkosokat, Tisza István nem volt híve a numerus claususnak, Tisza István nem szavazta volna meg a derestörvényt. Tisza Istvánnal sirba hanyatlott a történelmi patinájú magyar liberális: a liberális konok és kérelhetetlen ellenfelei ne idézzék szellemét s ne alacsonyítsák le kortestollá sirkeresztjét.

A magyar politika demagógiája eddig csak parasztfogást ismert, most kezdődik a zsidófogás. Majd elválnak, kik lesznek a zsidóság muszkavizetői, kik lesznek a sárga feltörekvősei?

Aki a mai kormányzati rendszert támogatja, az a numerus clausust is támogatja.

Gyönyörű látványosság lesz végignézni: a kormánytámogató liberálisok belépőjegyével kik fognak könyökölni oda, ahonnan a numerus clausus kisöpörte őket.

Kállay Tibor, aki elvesztette a magyar korona csatáját, — nem Budaörsnél, de Zürichben, azt mondotta tegnapelőtt: a Bethlen-kormány csak örökségképpen kapta a numerus clausust. Igaza lehet, de soha még örökös annyi kegyelettel, ragaszkodással, olyan

meghaló, meleg vonzalommal nem őrizte az apai örökséget, mint ahogy ehhez a törvénybiztatott jogegyenlőtlenséghez ragaszkodik a kormány.

Nem hihetjük, hogy a politikai vakság, tájékozatlanság és iskolázatlanság orgiájában is sikerülne Szegeden megalakítani

a sokorópátkai liberálisoknak: a liberálisokukat levezekelni akaró liberálisok s a zsidó voltukat szégyelző zsidók politikai pártját

Ha két mennyiség egyenlő egy harmadik-

Mintapolgári iskolával akarja kibővíteni a kultusz-miniszter a szegedi egyetem bölcsészeti fakultását.

Telket és többmilliárd koronás hozzájárulást kíván a várostól.

Pénteken este a budapesti gyorsvonattal Szegedre érkezett dr. Dulovits Árpád miniszteri tanácsos titkára és egy miniszteri tisztviselő társaságában. A miniszteri tanácsos a kultusz-miniszter megbízásából jött Szegedre, hogy itt a város és az egyetem képviselőivel tárgyaljon egy, az egyetem kibővítésével kapcsolatos problémát.

A terv igen érdekes, csak az a kár, hogy a várostól újabb jelentős díjazatokat kíván a kormány megvalósítása érdekében. Ertesztésünk szerint arról van szó, hogy

a szegedi egyetem bölcsészeti fakultását akarja kibővíteni a kultuszminiszter a tanár- és gyakorlati kiképzésre szolgáló intézettel.

A budapesti Erzsébet leánynevelő intézet decentralizálását ugyanis már régebben elhatározták és ennek a decentralizálásnak a végrehajtását kapcsolni kívánták most bele a szegedi egyetem bölcsészeti fakultásának kiegészítésébe. Az intézet egy részét ugyanis le akarják hozni Szegedre. A kultuszminiszter a harmadik kerületi polgári iskola épületében szeretné az intézet szegedi fiókját felállítani úgy, mint az egyetem bölcsészeti fakultásán tanuló tanárjelöltek mintapolgári iskoláját. Ebben az iskolában lényegesen kevesebb lenne a diákok száma, mint a

kal, azok önmaguk között is egyenlők — mondja az aritmetikai axioma. Akik a kormányt támogatják, azok közé sem meggyőződés, sem világnézet, sem politikai program választ-falakat nem emel. Támogathatják a mai kormányzat rendszerét liberálisok is, de ezeknek a liberálisok éppen olyan, mint a Viczián Istváné, Wolff Károlyé, vagy Haller Istváné. Csallakozhatnak-e liberálisok ahhoz a hadsereghez, amelyiknek dobosa: Haller István, kürtöse Viczián István s a kapitánya Gömbös Gyula.

A liberálisok még nem vették meg a merseburgi ütőket: kicsit korán jelentkeznek a liberálisok győztesei.

rendes polgári iskolákban és kifejezetten azt a célt szolgálja, hogy a tanárképzés kérdését gyakorlatilag is megoldhassa vele az egyetem.

Az így hajléktalanná váló harmadik kerületi polgári iskola számára a kultuszminiszter Alsóvárosban, valószínűleg a Szentkúti utcában akar új hajlékot építeni az állam költségén, azonban a várostól kért ingyen telekre. Ez a telek lenne a várostól kívánt hozzájárulás első és kisebb része. Az egyetem bölcsészeti fakultásának kibővítéséhez kért pénz hozzájárulást kíván a várostól a kultuszminiszter, három-ötmilliárd koronát.

A város tanácsa bizalmas értekezleten már foglalkozott ezzel a kérdéssel. Ertesztésünk szerint az a helyes álláspont alakult ki a tanácsban, hogy

a város az egyetemmel kapcsolatban újabb terheket már nem vállalhat magára.

A tanács ettől függetlenül örömmel venné az egyetem kibővítését és a mintapolgári iskola felállítását és örömmel venné azt is, ha az állam új polgári iskolát építené Szegeden. Ezért azt határozták a tanács, hogy a felvetett kérdésre nem ad határozott választ addig, amíg nem konkretizálja a kultuszminiszter, hogy pontosan miről van szó.

Egy tizenhárom éves fizetésképtelenség, amelynek aktái eltűntek és amely miatt fegyelmi fenyegetett egy törvényszéki tisztviselőt.

A boldog béke utolsó évében 1913-ban Kálnai Gyula szegedi telextillkereskedő fizetésképtelen lett. Ha ma emlékeznénk meg erről a fizetésképtelenségről, az emberek csak legyintenek kezükkel: mindennapos dolog. 1913-ban azonban óriási feltűnést keltett az ismert cég összeomlása. A fizetésképtelenség ügye a törvényszék elé került. A cég ellen büntető eljárás indult, amit azonban az ügyészség közben megszüntetett. Az eljárások láncolatosa folyamán az ügy aktái az ügyészségben rekedtek, amit azonban a törvényszék nem tudott és még 1913 végén a törvényszéken keresni kezdték az aktákat. A kutatás közben az ügyészségre senki sem gondolt és a naplótájegyzések alapján megállapították, hogy a kérdéses ügy aktái esetleg Újvidékre is eljuthattak, ahol a cégnek nagyobb üzleti összeköttetései voltak. Az újvidéki törvényszék a megkeresésre hamar válaszolt. A keresett akták nem voltak Újvidéken, a válasz az volt, hogy az ügyre vonatkozóan csak néhány jelentéktelen akta fekszik az újvidéki irattárban, amit azonban arra sem tartottak érdemesnek, hogy Szegedre visszaküldjék.

Amíg ezek a hivatalos levelezések befejeződtek, megkezdődött a háború. A Kálnai-cég aktáiról a törvényszéken megfeledeztek. Évekig nem keresték. Az irattárban változtak a hivatalnokok és csak egy irodatiszt munkakönyvében állott a félelmetes felkiáltójel, amely a Kálnai-cég büntetői aktáit jelentette. Egyik hivatali vizsgálat követelte a másikat, újult erővel megindult a hajsz a az eltűnt iratok után. Már-már fegyelmi eljárás fenyegette a törvényszéki irodatisztot, amikor még egy utolsó mentő ötlete támadt. Később bevonta ugyanis az újvidéki

törvényszék nemleges válaszána alaposágát és elhatározta, hogy újabb megkeresést az eltűnt törvényszéket.

Ekkor azonban már vége volt a háborúnak is. A megállás ideje következett és az újvidéki törvényszékkel már nem volt oly könnyű érintkezést találni. A szegedi törvényszék így a külügyminisztérium útján kereste meg ismét a már szerb újvidéki törvényszéket. Amíg azonban a külügyminisztérium elküldte a megkeresést, belelelt egy esztendő. A válasz megérkezése ismét egy évig húzódott. Az eredmény nem volt kétséges. A Kálnai-ügy aktái nem voltak az újvidéki szerb törvényszéknél. Még egy újabb próbálkozás történt, azonban az is eredménytelen maradt.

Az irodatiszt kétségbeesett. Jövője, hivatali előléptetése függött a titokzatosan eltűnt akta előkerülésétől. Ekkor azután a törvényszéken úgy határoztak, hogy az 1913-ban eltűnt Kálnai-cég akta ügyét indítványtétel végett átteszik az ügyészségre. Itt 13 év után ismét foglalkozni kezdtek a Kálnai-cég büntetői zárlattal. Az ügyészségi irattárból az első megkeresésre előkerült az elvesztettnek hitt akta és vele együtt eltűnt a törvényszéki irodatiszt 13 éves bánata, szomorúsága és fegyelmije. A régóta keresett aktacsomagot nagy örömmel vitték le az egy emelettel lejjebb lévő törvényszékre, ahol senkinek sem jutott eszébe, hogy a 13 év alatt csak egyszer is érdeklődjenek az ügyészségen, amelynek irattárában háború alatt hevert a beporosodott aktacsomag. A felelősség kálváriát jelentett egy köleltségét teljesítő tisztviselőnek, aki most, 13 év után megmenekült a fegyelmétől.